

**Postanowienie z dnia 2 czerwca 1997 r.
I PKN 194/97**

1. Na podstawie art. 393⁸ § 1 KPC Sąd Najwyższy kontroluje prawidłowość przywrócenia stronie przez sąd drugiej instancji terminu do złożenia kasacji oraz przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem.

2. Nieobecność na rozprawie w sytuacji, gdy strona mogła dowiedzieć się o tym, że zapadł na niej wyrok, nie usprawiedliwia spóźnienia w złożeniu wniosku o przywrócenie terminu żądania doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem (art. 169 § 1 KPC).

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 1997 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa Antoniego K. przeciwko Ministerstwu Spraw Zagranicznych w Warszawie o wynagrodzenie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 października 1996 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d r z u c i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 3 października 1996 r. [...], Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił rewizję powoda Antoniego K. od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 18 stycznia 1996 r. [...], którym między innymi oddalono jego powództwo o przywrócenie do pracy w pozwanym Ministerstwie Spraw Zagranicznych, jednorazowe odszkodowanie, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy i wyrównanie wynagrodzenia.

Kasację od tego wyroku wniósł powód, a strona pozwana wniosła o odrzucenie względnie oddalenie kasacji. W szczególności strona pozwana zarzuciła, że Sąd drugiej instancji bezpodstawnie przywrócił powodowi termin do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje:

Pismem z dnia 17 czerwca 1996 r. [...] powód wniósł o usprawiedliwienie jego nieobecności na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w dniu 27 czerwca 1996 r., powołując się na wyjazd służbowy. Rozprawa ta została z tej przyczyny odroczone [...], przy czym Sąd zobowiązał powoda do wykazania okoliczności usprawiedliwiającej niestawiennictwo. Kolejnym pismem z dnia 1 września 1996 r. powód wniósł o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 12 września 1996 r., o której dowiedział się telefonując do sekretariatu sądu, ze względu na zły stan zdrowia. Również ta rozprawa została odroczone. Powód przedłożył zaświadczenie z dnia 17 lipca 1996 r., stwierdzające nadciśnienie tętnicze i przewlekłą chorobę wieńcową, usprawiedliwiające nieobecność na rozprawie w dniu 27 czerwca 1996 r. Kolejnym pismem z dnia 25 września 1996 r. [...] powód wniósł o

odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 3 października 1996 r., dołączając do niego zaświadczenie lekarskie wykazujące, że nie może uczestniczyć w rozprawach w okresie od września do listopada 1996 r. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wniosku powoda o odroczenie rozprawy w dniu 3 października 1996 r. i w tym dniu zapadł zaskarżony wyrok. Pismem z dnia 4 grudnia 1996 r. [...] powód wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. Powód wywiódł, że Sąd mimo jego choroby i zaświadczenia lekarskiego rozpoznał sprawę. W ten sposób, zdaniem powoda, nastąpiło pozbawienie go praw strony do dalszego dochodzenia sprawiedliwego wyroku. We wniosku tym powód w ogóle nie powołał się na żadne okoliczności usprawiedliwiające przekroczenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. Postanowieniem z dnia 27 lutego 1997 r., wydanym na rozprawie, na którą powód nie stawiał się, Sąd Apelacyjny przywrócił mu termin do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Zgodnie z art. 393⁴ KPC (w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. Nr 43, poz.189) kasację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok w terminie miesięcznym od dnia doręczenia orzeczenia stronie skarżącej. Natomiast według art. 387 § 3 KPC orzeczenie z uzasadnieniem sąd drugiej instancji doręcza stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. W sprawach, w których doręczenie orzeczenia sądu drugiej instancji dokonuje się na wniosek strony, kasacja przysługuje tylko tej stronie, która wystąpiła ze stosownym wnioskiem (dotychczas nie publikowane: postanowienie z dnia 14 listopada 1996 r., I CZ 9/96; postanowienie z dnia 10 stycznia 1997 r., I CZ 35/96; postanowienie z dnia 23 stycznia 1997 r., I CZ 28/96; postanowienie z dnia 10 lutego 1997 r., I CZ 2/97; postanowienie z dnia 7 lutego 1997 r., II UZ 25/96). Podzielić należy pogląd, że regulację zawartą w art. 393⁴ KPC trzeba rozumieć w ten sposób, iż termin miesięczny liczony jest od doręczenia orzeczenia dokonanego w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z wymaganiami przewidzianym w art. 387 § 3 KPC. To zaś oznacza, że tylko wtedy, gdy strona zażądała w terminie tygodniowym doręczenia jej orzeczenia wraz z jego uzasadnieniem, można mówić, iż spełnione zostało wstępne wymaganie dla powstania możliwości wniesienia kasacji. Natomiast, gdy z takim żądaniem nie wystąpiła, bądź też występując z nim przekroczyła siedmiodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem (art. 387 § 3 KPC), miesięczny termin przewidziany w art. 393⁴ KPC w ogóle nie może rozpocząć swojego biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie kasacji. O przekroczeniu 7-dniowego terminu z art. 387 § 3 KPC należy mówić także wtedy, gdy wprowadzie orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręczone zostało stronie, ale naruszone zostało wymaganie dotyczące zgłoszenia przez stronę odpowiedniego żądania w terminie tygodniowym (tak postanowienie z dnia 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNAPiUS 1997 nr 14 poz. 254).

Na podstawie art. 393⁸ § 1 KPC Sąd Najwyższy odrzuca kasację, jeżeli podlegała ona odrzuceniu przez sąd drugiej instancji. Na podstawie tego przepisu Sąd Najwyższy kontroluje także prawidłowość przywrócenia przez sąd drugiej instancji terminu do złożenia kasacji oraz przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. W tym zakresie zachowała w szczególności aktualność uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 30 stycznia 1968 r., III CZP 77/67 (OSNCP 1968 z. 12 poz. 202 - patrz: T. Wiśniewski "Apelacja i kasacja" W-wa 1996 s. 38; T. Ereciński "Apelacja i kasacja

w procesie cywilnym" W-wa 1996 s. 52). Już w nowym stanie prawnym stwierdzono, że Sąd Najwyższy uprawniony jest w postępowaniu kasacyjnym do kontroli orzeczeń wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu międzyinstancyjnym i władny jest odrzucić kasację, jako wniesioną po terminie, mimo przywrócenia przez sąd drugiej instancji terminu do wniesienia tej kasacji (tak np. nie publikowane dotychczas postanowienie z dnia 20 lutego 1997 r., I CKN 91/96 i wyrok z dnia 4 marca 1997 r., I CKN 45/97).

Zgodnie z przepisem art. 168 § 1 KPC możliwe jest przywrócenie terminu jeżeli strona nie dokonała w nim czynności bez swojej winy. Według art. 169 § 1 i 2 KPC wniosek o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu i należy w nim uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Termin do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z dnia 3 października 1996 r. wraz z uzasadnieniem upłynął powodowi w dniu 10 października 1996 r. Powód wniosek o przywrócenie tego terminu złożył w dniu 4 grudnia 1996 r. We wniosku nie wskazał i nie uprawdopodobnił żadnych okoliczności usprawiedliwiających przekroczenie terminu. Nie wskazał tym samym żadnych okoliczności, które uzasadniałyby zachowanie terminu określonego w art. 169 § 1 KPC. Przywrócenie terminu przez Sąd drugiej instancji było więc bezpodstawne. W szczególności Sąd nie mógł uczynić tego uwzględniając znane mu zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia powoda. O ile można je uznać za wskazanie okoliczności usprawiedliwiających niestawiennictwo na rozprawach, o tyle nie usprawiedliwiają one opóźnionego złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Nie jest także okolicznością usprawiedliwiającą przekroczenie terminu brak wiedzy powoda o wydaniu wyroku. Mimo nieobecności na rozprawie mógł on bowiem bez trudności dowiedzieć się o tym, tak jak poprzednio to czynił, czyli np. telefonicznie. Wobec tego należy stwierdzić, że powód nie uprawdopodobnił aby przekroczenie omawianego terminu nastąpiło bez jego winy oraz aby wniosek o przywrócenie terminu złożył zgodnie z art. 169 § 1 KPC. Wobec powyższego przywrócenie powodowi terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem było bezzasadne, a to skutkuje oceną, że kasacja nie została złożona w terminie określonym art. 393⁴ KPC i prowadzi do jej odrzucenia na podstawie art. 393⁸ § 1 KPC.

Notka

Powołany w uzasadnieniu wyrok z dnia 4 marca 1997 r., I CKN 45/97, został już opublikowany w OSNC 1997 z. 9 poz. 122.

=====